

INFORMATIE OVER KAPITEIN-TER-ZEE ANSKE FOCKES VAN WARNS EN ZIJN FAMILIE

FOCKES (Anske), een Fries van geboorte, was een moedig zeeman, die, onder de Ruiters dienende, meer blijken van zijne onversaagdheid gaf. Toen in 1666 de Britsche vloot een aantal Hollandsche koopvaarders in het Vlie verbrand had, zette Fockes, met Adam van Brederode op de Elve liggende, ten einde den vijand in die oorden gade te slaan, hun dit betaald, door op zeventien in die rivier liggende Engelsche koopvaarders aan te vallen, er drie van te verbranden en twee te vervoeren, welk lot de overigen niet zouden ontgaan zijn, indien zij geene veilige schuilplaats in de haven van Hamburg hadden gevonden. Hij diende vervolgens van 1667 tot 1672 onder de Ruiters, en maakte in 1673 met Jacob Binckes den togt naar de West-Indien mede. De Kapitein Sipke Fockes, die in 1652 op de vloot diende, was waarschijnlijk zijn broeder (A. J. van der Aa, Biografisch woordenboek).

I. Focke, te Warns

Zijn zonen:

1. Sipke Fockes (mogelijk), volgt IIa.
2. Anske Fockes, volgt IIb.

IIa. Sipke Fockes, koopvaardischipper te Staveren, kapitein-ter-zee, ovl. tussen 28 febr. en 2 maart 1653; van hem geen huwelijk of nazaten bekend.

17 juni 1649, bevrachtingscontract; Pieter Verbeek, koopman te Amsterdam als bevrachter en Sipke Fockes, van Staveren, schipper op 'de St. Jacob' van 109 x 24 ¼ x 11, met een verdek van 5 ¼ voeten, alle maten Zaandammer voeten, bemand met 14 koppen en uitgerust met 8 gotelingen, en andere munitie *nae advenant*. Geladen met goederen in de vloot naar Archangel in Rusland, lossen en herladen met goederen voor Amsterdam. De schipper belooft in het laden en stuwen en halen en brengen van goederen van en naar het schip met de boot, zijn uiterste best te doen, en tevens geen brieven of passagiers te vervoeren. Vrachtprijs 3100 gulden (SAA 5075 nr. 1533 / 32).¹

Maart 1652, admiraliteit Amsterdam; benoeming van Sipke Fockes tot kapitein-ter-zee bij de admiraliteit van Amsterdam, op voorstel van de directeurs schepen te Amsterdam (*Resolutien van Holland, 1652*).

2 juni 1652, kapitein Sipke Fockes is gevangengenomen en ondervraagd door de Engelsen; examinatie van Sipke Fockes, kapitein op het schip 'Santa Maria', van Amsterdam, en tegenwoordig gevangen, in presentie van zijne excellentie de generaal Cromwel en Dennis Bond, schildknaap te Dover. Fockes verklaart dat hij ongeveer veertien dagen geleden uit Texel is vertrokken en zich voor Scheveningen bij admiraal Tromp gevoegd heeft. Vorige week dinsdag kwamen zij ten anker op de rede van Dover, van daar zijn ze op woensdagmiddag vertrokken, en 2 of 3 mijlen richting Frankrijk gezeild. Zij zagen een schip vanuit het westen afkomen op hun admiraal, *die oock datelijck alle zijne zeijlen bij een bracht ende is voorts gevaren nae d'Engelsche vloot, dewelcke met generaal Blake uijt 't westen aldaer gekomen was. Hoe het gevecht begon weet hij niet omdat hij wat verre van daer was, maer alldoo hij zijn admirael sagh vechten, soo heeft hij (volgens zijne ordre) mede gevochten* (afkomstig uit: *Bondigh en waerachtigh verhael van 't gene onlancx is voorgevallen tusschen d'Engelsche onder 't commando van den generael Blake ende de Hollantsche Armada, onder 't beleyt van den e. heer luytenant admirael*

¹ Afkortingen: NA: Nationaal Archief; T: Tresoar; SAA: Stadsarchief Amsterdam; GAS-HOA: Gemeentearchief Súdwest Fryslân - Hindeloopen Oud Archief; HON: de grietenij Hemelum Oldephaert en Noordwolde. Voor transporten en doop en trouw Amsterdam, zie: amsterdam.nl/stadsarchief. Zie voor de geciteerde kranten: delpher.nl/nl/kranten.

Tromp omtrent Doevres: als mede diversche brieven, examinatie, en attestatie, nopende de selve (vertaling uit het Engels, Londen 1652)).

1653, *de Hollandsche Mercurius*; kapitein Sipke Fockes is gesneuveld tijdens de Driedaagse Zeeslag ofwel the Battle of Portland, 28 februari tot 2 maart 1653.

IIb. Anske Fockes, koopvaardijshipper te Amsterdam, kapitein-ter-zee, overleden St. Eustatius 8 juni 1673, daar begraven 10 juni, trouwt 1. Tjenk Remkes, trouwt 2. Amsterdam 30 nov. 1658, Hilck Frieskes, geb. Amsterdam 1632, daar begr. 28 maart 1698, weduwe van Jelle Symens,² dochter van Frieske Agges en Eef Salings.³ Hilck trouwt 3. Amsterdam 5 nov. 1678 Delft Holst, van De Wilster, weduwnaar van Margriet Dankers.

7 jan. 1642, testament van Eeffgen Salings, huisvrouw van Roelof Pieters, wonend aan het Oude Franse Pad te Amsterdam. Enig en universeel erfgenaam is Hillelgen Frieskes, haar dochter uit het huwelijk met Frieske Agges. Het testament is opgemaakt ten huize van Tijdge Salings met Anske Doedes en mr. Hendrick Hendricksz van Brakel, chirurgijn, als getuigen, die verklaarden *den testatere te kennen en te wesen deselve die sij haer doet noemen*. Het testament sluit ongebruikelijk met een legaat van 200 gulden aan Reijnier Wybrands, Pieter Andries Sestelingh en Hendrick Jacobs, *omme bekeert en uijtgedeelt te werden aen soodanige armen als sij sullen goetvinden* (SAA 5075 nr. 1501 / 195. Zie ook het testament van Tijtgen Salings, huisvrouw van Tjebbe Hayes op p. 194).

22 jan. 1650, ondertrouw Amsterdam; Jelle Sijmins, van Koudum, schipper, 25 jaar, nog een vader hebbende, wonend Kapelsteeg, met zijn oom Broer Jelles, *heeft vertoond acte van de Intekening tot Coudum onder de hand van Martinus Lydius op de 29 januari*, en Hilck Friskes van Amsterdam, 18 jaar, met haar moeder Aefge Salincx, wonend Kapelsteeg.

20 sept. 1655, testament van Eefgen Salings te Amsterdam, wonend Kapelsteeg, huisvrouw van Jan Lucas. Zij benoemt haar dochter Hick Frysches of in haar plaats haar kinderen onder voorwaarden tot haar erfgenaam. Genoemde Hick, weduwe van Jelle Symens, verklaart akkoord te gaan met de

²Jelle Symens, geb. Koudum. omstr. 1624, ovl 1652, koopvaardijshipper te Koudum en Amsterdam, zoon van Symen Jelles, koopvaardijshipper te Koudum en Tiets Aukes, trouwt Amsterdam 22 jan. 1650 Hilck Frieskes.

5 mei 1647, gemeten schepen Amsterdam; Jelle Simens van Koudum, schipper op 'de Grauwe Valck' van 112½ x 22½ x 13 Amsterdamse voeten, van 104 lasten (*Lijst van gemeten schepen, varende op Noorwegen, in de jaren 1647-1648*. Transcriptie: T.E.A. Douwes, beschikbaar in: T 348 nr. 6018, origineel: Riksarkivet Oslo).

6 aug. 1650, Sonttolregisters; Jelle Simons van Koudum, komend van Amsterdam, bestemming Parnou.

4 sept. 1650, Sonttolregisters; Jelle Simenssen van Amsterdam, komend van Pernois, bestemming Holland.

1652, gereformeerde lidmaten Koudum; Jelle Sijmens, doodgeschoten van Engelsen (T 27 nr. 345a / 77).

Uit dit huwelijk:

1. Tietie Jolles, geb. omstr. 1651, begr. Amsterdam 11 sept. 1672, trouwt daar 4 okt. 1670 Jan Pieter Timmerman.

2. Jolle Jollesz, geb. Amsterdam 4 nov. 1652, ovl. aan boord 10 aug. 1715, kapitein-ter-zee, trouwt 1. Amsterdam 18 dec. 1678, Elisabeth Maijers, geb. omstr. 1655, begr. Amsterdam 31 aug. 1686, dochter van Michiel Maijers en Femmetje Pieters, trouwt 2. Amsterdam 24 mei 1699, Catharina Maria Abo, geb. Amsterdam 31 jan. 1673, daar ovl. 19 april 1744, dochter van Laurens Jansz Abo en Maria Pelt.

Zie: 'genealogie Jolles' in: *Nederland's patriciaat* (76e jaargang, 1992), pagina 165 en verder.

³ Eef, Eefke of Eefgen Salings, geb. Hindeloopen, trouwt 1. Frieske Ages, begr. Amsterdam 8 nov. 1635, trouwt 2. Amsterdam 17 okt. 1637 Roelof Pieters, geb. Tønsberg (N) omstr. 1610, ovl. voor 1642, trouwt 3. Amsterdam 20 dec. 1642 Pycke Bouwes, geb. Koudum, ovl. voor 1651, weduwnaar van Gerte Oubels, trouwt 4. 10 febr. 1651 Jan Lucas, geb. Makkum, weduwnaar van Judith de Calue.

Uit het eerste huwelijk: Hilck Frieskes.

Zie: G.J.J. van Wimersma Greidanus, *Kwartieren Greidanus-Jaeger in stamreeksen* ('s-Gravenhage 1994) p. 217.

Jan de Vries, Informatie over kapitein-ter-zee Anske Fockes van Warns en zijn familie (versie 1, febr. 2018).

voorwaarden; zij zal haar moeders erfenis in het geheel zonder aftrek te goede laten komen aan haar kinderen (SAA 5075 nr. 1972 / 211).

5 dec. 1657, testament van Jan Lucas van Makkum en Eussien Salings, echtelieden te Amsterdam. Zij verklaren bij leven en sterven dat haar dochter uit een eerder huwelijk Hilletje Frieskes, met haar kinderen, die bij hen inwonen, geen kostgeld hoeft te belaten, *soo lange sij bij hun comparanten soude mogen blijven te wonen*. In het geval comparanten komen te overlijden mogen ook hun erfgenamen geen kosten verhalen op Hilletje of haar kinderen. Alle schulden die Jan Lucas had bij het aangaan van hun huwelijk zijn vereffend. De erfgenamen van Eussien hebben niets te eisen (SAA 5075 nr. 1514 / 184).

30 nov. 1658, ondertrouw Amsterdam; Ansche Fockes van Warns, varensman, weduwnaar van Fienk Remkes, wonend te Warns en Hillick Frieskes, van Amsterdam, weduwe van Jolle Simens, wonend Kapelsteeg. *De geboden zijn tot Warns gegaan*.

jan. 1659, doopsgezinde lidmaten Warns (Tresoar), doop op belijdenis, Anscke Fockes. (In feb. 1664 gaf hij een vrijwillige bijdrage.)

6 nov. 1661, bevrachtingscontract; de comparanten Sipke Sijmens van Molkwerum, voor 1/4 part, en voor rekening van Claas van Ree en Evert van der Weijde, beiden te Bergen in Noorwegen, elk voor 1/4 part, mede namens Geert Polman, eveneens te Bergen, voor 1/16 part, Roeloff Middeldorp, te Bergen voor 1/8 part, en Gijsbert Adriaansz Strik, koopman te Amsterdam, voor 1/16 part, *voor alle welcke parten hij sich bij dese gesteld en caveerd als bevrachter, ter eenre, ende Ansche Fockes, mede inwoonder deser stad, schipper op den schepe genaemt de **Juffrouw Susanna**, van 120 x 26 x 11 1/2, met een verdek van 5 1/2 Amsterdamse voeten*. In compagnie met goederen naar St. Uvis in Portugal, lossen en herladen met zout voor Bergen in Noorwegen. Vrachtprijs 31½ gulden per last zout in Bergen gelost (SAA 5075 nr. 1541 / 140).

4 mei 1663, bodemerij; de eerbare Willem Engelbracht, *gaende voor stuurman mettet schip Susanna, daer schipper op is Anske Fockes, van hier nae Archangel*, bekent 300 gulden ontvangen te hebben uit handen van Jacobus Schuyt, koopman te Amsterdam, op bodemerij *op de kiel en korpus* van het genoemde schip, zolang de reis duurt. De rente bedraagt 13% (SAA 5075 nr. 2865 / 403).

14 jan. 1666, schuldbekentenis; de comparant Dirk Geertsen, van Zweeden, voor matroos aangenomen een reis te maken met kapitein Anske Fockes, in dienst van de edelmogende heren raden ter admiraliteit te Amsterdam, verklaart 40 gulden schuldig te zijn aan Christian Jacobs (SAA 5075 nr. 2876 / 586).

1 nov. 1668, verklaring; Jan Mieuwes, kok, ong. 28 jaar Jarich Sieuwerts, bootsgezel, ong. 25 jaar op verzoek van Pieter Ockes van Molkwerum schipper op 'het Vergulde Hart' met wie ze naar Archangel in Rusland zijn geweest. De opvarenden Volckert Jansz en Pieter Sijmonsz hebben zich misdragen en zijn overgezet op het oorlogsschip van Anske Fockes (SAA 5075 nr. 1520 / 248).

8 okt. 1669, Staten-Generaal; Anske Fockes voorgedragen als *extraordinaris capiteijn te water* bij de admiraliteit van Amsterdam door David de Wildt, assistent secretaris bij de Admiraliteit (NA 1.01.02 nr. 5599)

9 okt. 1669, Staten-Generaal; benoeming door de Staten-Generaal van Anske Fockes tot *extraordinaris kapitein* (niet in vaste dienst) bij de admiraliteit van Amsterdam (NA 1.01.02 nr. 12275 / 276).

19 maart 1671, machtiging; Anske Fockes, kapitein te Amsterdam machtigt Engelbrecht Sassenraet, kamerbewaarder van de Amsterdamse admiraliteit om namens hem alle tegoeden die hij heeft bij de admiraliteit te vorderen en ontvangen (SAA 5075 nr. 3770A / 629) nts. A. van Santen.

20 maart 1671, machtiging; Anske Fockes, *capitein in dienst van de edel mogende heren der gecommiteerde raden van't collegie ter admiraliteit te Amsterdam*, machtigt dhr. mr. Otto Verbeecq, advocaat te Amsterdam om te ontvangen van Fonger Louwrens te Amsterdam, testamentaire erfgenaam van Tijdge Salingsh, het bedrag dat hij schuldig is aan Anske Fockes voor de kosten om *het*

dode lichaam van Tijdge Salinghs ter aarde te doen brengen (SAA 5075 nr. 3770A / 581) nts. A. van Santen.

28 dec. 1671, *Oprechte Haerlemse courant*, Amsterdam, 26 juli. In Texel ingekomen de kapiteins Elsevier en Anske Fockes, die 41 met zout geladen koopvaarders van van St. Uvis hebben gekonvooeerd.

1 dec. 1671, *Oprechte Haerlemse courant*; Cadix, 1 november. De commandeur Jan Bont en kapitein Anske Fockes zijn heden onder zeil gegaan met de ong. 10 koopvaarders die geladen hebben uit de 'Silvere Vloot'.

9 febr. 1673, *Oprechte Haerlemse courant*; Bericht van het schip Jan Baptist voor anker voor St. Andera, Biscaye. Op 19 dec. zijn we met het konvooi uit Texel gezeild met een harde storm, die duurde tot 21 dec. Op 23 dec. namen onze konvooiers een vijandelijk schip en verdwenen uit het zicht. Op eerste Kerstdag kwam Anske Fockes weer bij ons, maar de volgende dag raakten ze weer van ons af met de Oost- en West-Indiëvaarders, om jacht te maken op een Engels schip. We bleven achter met vier schepen. Op 30 en 31 dec. stormde het weer en is een van onze schepen op 31 dec. door een lek gezonken. We hebben de opvarenden kunnen redden. Op nieuwjaarsdag werden we belaagd door een Engels oorlogsschip, die zich meester wist te maken van het schip 'Kalf'. Wij verloren bij de beschieting die van de middag tot de donkere avond duurde onze bezaan- en grote masten, maar zagen kans hem twee schoten onder water te geven, waarna hij ons verliet. We hebben 5 doden en 10 gewonden aan boord.

5 okt. 1673, *La Gazette d'Amsterdam*; Amsterdam 5 oktober. Bij Texel is binnengekomen een klein schip genaamd America, op 22 juni van Curaçao vertrokken. Het is een prijs van Kapitein Evertsz. [...] Van het kleine van Curaçao vertrokken schip is vernomen dat kapitein Hans Fockes is gesneuveld in de buurt van dat eiland.

5 nov. 1678, ondertrouw Amsterdam; Holst Delft van De Wilster, schipper, weduwnaar van Margriet Dankers, woont op de Gelderse Kaay en Hilletje Frisckes van Amsterdam, weduwe van Anske Fockes, woont op de Wael.

17 febr. 1683, verklaring; Riemtje Symens, 50 jaar, weduwe van Symen Seijtses, wonend Armsteeg, Ockje Pieters [van Koudum], 49 jaar, huisvrouw van **Anthony Terkeurts** [tabakspinner], wonend in de Braack, Hendrick Hensen, van Hamburg, ong. 30 jaar, Tietje Hilckes ong. 25 jaar, huisvrouw van Andries Symens, wonend op 't Hekelvelt, en Trijntje Adams, jongedochter, ong. 18 jaar, dienstmaagd ten huize van de eerbare Hilletje Frieskes, huisvrouw van Delft Holst, wonend Kapelsteeg te Amsterdam. Tietje Hilckes verklaarde dat zij ong. vier jaar geleden dienstmaagd was bij Delft Holst, toen deze kwam te trouwen met de rekwirante. Zij bleef in dienst tot ongeveer twee maanden na het huwelijk. In de periode heeft zij verscheidene malen meegemaakt dat haar baas donken thuiskwam, *soo bij nagt als bij daegh, als wanneer altijd begon te rasen, schelden en fulmineren tegens de requirante*. De andere getuigen legden ook dergelijke verklaringen af. Het laatste deel gaat over een soortgelijk voorval dat een dag eerder plaatsvond en waarbij de getuige Hendrick Hensen van Delft Holst een mes had afgepakt (SAA 5075 nr. 5237B).

1 april 1683, machtiging; Delft Holst te Amsterdam, *staende op sijn vertreck*, machtigt zijn huisvrouw de eerbare Hilcke Vrieskes om al zijn zaken waar te nemen in de breedste zin (SAA 5075 nr. 5237B).

26 jan. 1691, transporten Amsterdam; Hilletje Fritskes, weduwe van Hanske Fockes, met haar zoon en gekozen voogd Sipke Fockes, varensman te Buiksloot, **Anthony ter Keurst**, wonend over de Hopmarkt te Amsterdam, Rudolph Jansonius, en genoemde Fockes, *haer vierendelen*, als verkopers en Sara Willing, weduwe van Job Jans, als koper van het 1/9 part van een huis en erf in de st. Jacobs Capelsteeg [Haringpikkersteeg], zoals beschreven in de kwijschelding d.d. 15 mei 1647 ten behoeve van Piecke Bouwes.

28 maart 1698, begraafregisters Amsterdam Nieuwe Kerk; Hilletje Frieskes, weduwe van Anske Fockes. Uit het eerste huwelijk:

1. Focke Anskesz, volgt Ila.
2. Sipke (Anskesz) Fokkes, ovl. na 1691.

3 dec. 1686, resolutie admiraliteit Amsterdam; beloofd is 120 gulden bij te dragen aan het rantsoen van Sipke Fockes, zoon van Anske Fockes zaliger, gevangene en slaaf te Tunis, *soo wanneer hij in Christenland gecomen sal sijn* (NA 1.01.46 nr. 1429).

Ila. Focke Anskesz, schipper, bevrachter, geboren omstreeks 1657, overleden vóór 1716, trouwt Warns 11 febr. 1683 Lieuck Annes, overleden Hindeloopen omstreeks 1694, dochter van Anne Grettes de oude en Rinck Æmpckens, trouwt 2. Warns 28 mei 1694 Yfke Ages, geboren Amsterdam omstreeks 1669, daar begraven 6 juni 1735, dochter van Age Thomas en Lammertje Pieters.⁴

12 april 1675, recesboek HON; Anne Sybrens en Stynke Rinckes beiden te Warns, door Focke Anskesz 17 jaar, in het 18e jaar, gevraagd zich tot zijn curatoren te laten benoemen, hebben zich aldus laten beëdigen in handen van Hendrik Harmens mederechter. Te weten: Anne Sybrens *van Godt tot getuige nemende* en Stynke Rinckes onder ede (T 13-18 nr. 4 / 231).

17 febr. 1681, gereformeerde lidmaten Warns; belijdenis van Focke Anskesz.

1682, floreenkohier Hindeloopen; Anne Grettes, vijf pondematen acht eisen en zes penningen, op 16 maart 1686?? overgeschreven op Focke Anskesz, volgens verdeling, door presiderende burgemeester Abbe Alberts Cromhout (GAS-HOA nr. 59, alfabetisch).

15 dec. 1683, verklaring; Dirck Jansz, van Texel, 39 jaar, stuurman, Jan Jansz, van Warns 26 jaar, hoogbootsman, en Claes Dircksz, uit De Rijp, 25 jaar, bootsgezel, opvarenden van het schip '**Bijna Verbeten**' schipper de eerbare Focke Anskesz, van Warns, verklaren op verzoek van hun schipper dat zij in oktober 1683 te Reval in Lijfland rogge, gerst en andere goederen in hun schip hebben geladen, bestemd voor Amsterdam, daarbij zijn de verschillende partijen deugdelijk met matten van elkaar gescheiden, en het ruim was volledig benut waardoor alles vast lag. Drie bossen vlas kwamen nat aan boord. Hun schip en de luiken waren dicht en geschikt om goederen overzee te vervoeren. Onder de Nederlandse kust gekomen zijn ze overvallen door *de jongste extraordinaris sware storm van den vijftienden november*, die het zeil en de bezaan deed wegwaaien, waardoor het schip in onmacht was. Ze kregen zeer veel stortingen zeewater en golven over het schip, *over sulx dat haer stut aen stuckent wiert geslagen, en wel een voet en een half water in de kajuit en vorder in quam te lopen*, wat onmogelijk was te voorkomen. De stander van de pompen sloeg stuk, waardoor ze een tijdlang niet konden pompen, de *pressingen* van de luiken en rond de grote mast spoelden weg, kortom er is naar verwachting veel zeewater bij de lading gekomen. Ze zijn behouden binnen gekomen en toen is, tot behoud van schip en goed, een deel van de lading overgenomen in drie lichters. Vervolgens zijn ze behouden voor Amsterdam gearriveerd (SAA 5075 nr. 5238).

19 dec. 1683, gereformeerde lidmaten Warns, Focke Anskesz uitgeschreven naar Hindeloopen.

28 febr. 1685, proklamatie HON; Gellius Wybrandus Jongestal, grietman van HON en Ida Wissema echtelieden te Koudum, als kopers van *een halve sathé huizinge en landerijen aen Heemlumer feer*, gekocht voor 40 zilveren ducatonen van Focke Anskesz te Hindeloopen (T 13-18 nr. 24 / 366).

12 maart 1685, machtiging; Focke Anskesz, van Hindeloopen, schipper op de '**Bij na Verbeten**', machtigt zijn reders Jacob van Egen en Jan de Haes, kooplieden te Amsterdam, om in zijn afwezigheid, vracht

⁴ 4 juni 1667, ondertrouw Amsterdam; Age Thomas, van Warns, varensman, 21 jaar geassisteerd met Epke Thomas, zijn broer, wonend in de 'Cromme Elleboogsteegh' en Lambertje Pieters uit de Cuijnder, 22 jaar, geen ouders meer, geassisteerd met Grietje Jans haar bekende, wonend op het Camperhoofd. Lambertje tekende met een kruisje.

aan te nemen *'t sij herwaerts of derwaerts*, voor een prijs die zij goeddunken, en ook alle andere zaken betreffende het schip waar te nemen (SAA 5075 nr. 5243).

6 juli 1691, weesboek Hindeloopen; afrekening van de curatele van Jaay Jeyes, meerderjarig, door Focke Anskes, burger en grootschipper te Hindeloopen, curator van de boedel van Allert Hiddes, waarvan Jaay voor de helft erfgenaam is en de andere helft Sibbel Jeyes, volgens testament d.d. 27 okt. 1678 (T 13-20 nr. 70 / 136).

16 nov. 1694, floreenkohier Hindeloopen, Bincke Symens, namens zijn vrouw Aagh Annes, acht pondematen, zes penningen afkomstig van Focke Anskes stelle, als erfgenaam van diens overleden huisvrouw (GAS-HOA nr. 60, alfabetisch).

28 mei 1694, ondertrouw Amsterdam; Focke Anskes van Warns en daar wonend, schipper, weduwnaar van Lieuwke Annes, en Alfie Agges, van Amsterdam, 25 jaar wonend in de Hasselaerssteeg, geassisteerd met haar moeder Lammertje Pieters.

2 aug. 1701, verklaring; Jacob Arjens, van Koudum, 38 jaar, stuurman, Jan Jansen, van Haarlem, 39 jaar, hoogbootsman, Roelof Entes, van Stavoren, 60 jaar, timmerman, Pieter Roelofs, van Hindeloopen, 30 jaar, kok, Romke Heeres, van Bolsward, 30 jaar, ondertimmerman, Juriaen Meyer, van Lubeck, 30 jaar, Hans Christoffelsen, van Elseneur, 30 jaar, Jan Pieters van Stockholm, 27 jaar, Andries Paulus, van 't Veins [Verins?] 22 jaar, Willem Dirks, van 't Veins 22 jaar, Gerrit Stinkes, van Warns, 26 jaar, Wiebe Ottes, van d' Hommerts, 21 jaar, allen bootsgezellen en gezamenlijke opvarenden van het schip genaamd 'Franckvelt' met schipper de eerbare Focke Anskes van Amsterdam, verklaren dat op 2 sept. 1700 ballastscheeps uit het Vlie zijn gezeild en op 19 dito behouden zijn aangekomen te Schansternij [het latere St. Petersburg]. *Alwaer zij getuighen hebben gezien en ondervonden dat de inwoonders van Schansternij, soo uijt de stad als ten platte lande, daeromtrent met vaertuijghen als anders, nevens hare goedren vluchten uijt vreesen dat sij door de Russen als vijanden niet en souden werden dootgeslagen off gevangen genomen.* Twee schepen beladen met koper, ijzer en staal, door de Zweden van de Russen genomen voor de stad Schansternij, kwamen aan boord van het schip van getuigen. Deze goederen zijn overgeladen ten overstaan van de heer Barent Dobbijn. Een ander vaartuig, *tot sinkens toe beladen*, kwam eveneens aan boord. De opvarenden, vluchtelingen, verzochten te mogen overstappen op het schip van de getuigen, wat de schipper in eerste instantie alleen heeft toegestaan aan de vrouwen en kinderen. De rest bleef in het vaartuig. Op gezag van genoemde Dobbijn hebben ze in Ritsaert nog twee ladingen koper, ijzer en staal aan boord gekregen, en de overige opvarenden van het genoemde vaartuig met hun goederen en bezittingen, en kregen ze orders om daarmee naar Reval of Elsenvos [Helsingfors, Helsinki] te zeilen, om aldaer de Rútse goederen te leveren *aen d'bediendens van zijn koninklijke maeyesteyt van Sweeden*. Aldus is gedaan, maar omdat in Reval geen lading te krijgen was zijn ze vervolgens naar Elsenvos gezeild waar ze de vluchtelingen met hun goederen hebben afgeleverd. De vluchtelingen hebben hun goederen *met groote confusie* ingeladen en de getuigen zeggen niet te weten waaruit de goederen hebben bestaan, en verklaren niets te hebben beschadigd of ontvreemd, ook niet de kist van Hendrik Dobbijn, waarvan ze niet weten wat daarmee is gebeurd (SAA 5075 nr. 5288B / 407).

31 maart 1705, huurcontract; Focke Anskes als huurder van de helft van het schip 'de Goede Hoop' 126 x 27 x 44 met een verdek van 4 voeten, van schipper Otte Ippes die zelf de andere helft aan zich houdt, voor een reis naar Urpela in de Oostzee, voor rekening van beide comparanten. Goederen laden voor Amsterdam, in de Sont aansluiten bij het konvooi naar Nederland. De huurder belooft 2400 gulden te betalen *bij den hoop* na lossen in Amsterdam en levering van de goederen *en oock eerder niet*. Kaplaken voor de schipper tien *ducatonnen* (SAA 5075 nr. 7277 / 695).

4 april 1705, bevrachtingscontract; Wiggert Alders en Focke Anskes als bevrachters en Ocke Gerbrandts, schipper op 'd' Patiencie' 124 x 27 x 13 en boven 4 voeten. In ballast naar Dransond in de Oostzee, goederen laden en met het konvooi terug voor Amsterdam. Vrachtprijs 4550 gulden, kaplaken tot discretie van de bevrachter (SAA 5075 nr. 7277 / 753).

27 maart 1706, bevrachtingscontract; Focke Anskes en Jan Jotties, kooplieden als bevrachters en Anne Jelles, van Hindeloopen, schipper op 'de Gerechtigheit' 130 1/4 x 29 1/2 x 13 3/4 en boven 4 voeten 10 duim. Met goederen en koopmanschappen met het eerste konvooi naar Drangsond in de Oostzee, lossen en herladen met goederen tot de volle lading en op het dek zodanige lading als schippers voor eigen rekening varend gewoon zijn te doen en de schipper beloofd in het lossen en laden door hem en zijn volk de behulpzame hand sal werden geboden en in't vol stuwen sodanige vigilantie in't werk gesteld even of sulx voor hem ende sijne reders was. Vrachtprijs 5075 gulden, kaplaken tot discretie van de bevrachter (SAA 5075 nr. 7279 / 1163).

2 april 1706, verklaring; Anne Meinderts, van Schansterny, schipper op de 'Carolus de Twaalfde', verklaarde op verzoek van Focke Anskes, schipper op het gestande schip 'Frankeveld', dat hij door de reders van genoemd schip was aangesteld om toezicht te houden op het lossen van het schip. Tevens dat hij geen opdracht heeft gegeven om de last balken in het schip te kappen. Dit juist heeft trachten te beletten, maar dat de aannemers die het schip losten, *tegen wil en dank van hem getuijge de genoemde vijff last balken hebben stukken gekapt* (SAA 5075 nr. 6762 / 383).

8 april 1706, procuratie; Focke Anskes te Amsterdam aan Jan Jotties. GAA 5075 nr. 7279 / 1307.

21 april 1706, bevrachtingscontract; Focke Anskes en Gerrit Looman, als bevrachters en Jelle Thomas, van Hindeloopen, schipper op 'de Hoop' van 132 x 30 3/4 x 13 1/4 en boven 5 voeten 4 duim. Met koopmanschappen in het eerste konvooi naar de Roode Gel in Zweden, lossen en herladen met houtwaren en ander koopmanschappen tot de volle lading en op het dek vier 20-voetsbalken. In de Sont aansluiten bij het konvooi voor Amsterdam. Vrachtprijs 5300 gulden, kaplaken ter discretie van de bevrachter (SAA 5075 nr. 7279 / 1503).

2 aug. 1710, registratieboek HON; machtiging d.d. 27 april 1703; Zeventien met namen genoemde mannelijke inwoners van Laaksum, en Ygle Foeckes en Adriaen Mastmoolde *onse tegenwoordige overluyden*, verklaren dat ze op 31 dec. 1702 het met houtwaren geladen fluitschip 'Frankvelt', van schipper Focke Anskes van Amsterdam *hebben vonden drieven*, zonder dat er ook maar iemand aan boord was. Het schip raakte aan de grond en de mannen hebben er bezit van genomen om het zo mogelijk met haar lading te bergen. Ze waren van mening in aanmerking te komen voor het geldende bergloon en arbeidsloon. Maar de schipper wilde geen bergloon uitkeren, waarop een kleine delegatie van de Laaksumers verscheidene reizen naar Staveren, Koudum en Leeuwarden maakte om hun zaak te bepleiten. In Leeuwarden sloten ze op 12 januari 1703 een compromis met grietman Jacobus van der Waeyen en schipper Focke Anskes, *over derde en tiende deze ladinge*. Op 17 januari volgde in deze kwestie in Staveren een uitspraak van goede mannen en kwam er een akkoord tussen de Laaksumers en de schipper over het arbeidsloon voor het lossen van het schip. Maar schipper Focke toonde zich onwillig om de afspraak na te komen en weigerde betaling van het arbeidsloon, hij draaide de rollen om en daagde de Laaksumers voor het Hof in Leeuwarden. *Jae ons hebbende voor den Hove laten citeren onder voorgeven dat wij hem dit schip en lading ontweldigt souden hebben en in't ontlossen veel goederen hem souden hebben ontvreemt en gestolen*. Het schip zou volgens Focke bovendien door kapwerk onherstelbaar zijn beschadigd. Om zich tegen deze ongefundeerde beschuldigingen te verdedigen en aanspraak te kunnen maken op het gerechtigde derde arbeidsloon kreeg de notaris Franckena te Staveren opdracht gerechtelijke stappen te ondernemen tegen de schipper, waartoe de hooggeleerde heer P. H. Petreus, advocaat van het Hof van Friesland, is ingeschakeld. De Laaksumers zwoeren een eed trouw te zijn aan elkaar, de kosten van de advocaat gezamenlijk te dragen, ieder voor zijn deel, de behartiging van hun gezamenlijke belang in deze over te laten aan de beide genoemde *overluyden* en de werken van Franckena en Petreus in dezen te erkennen. Actum Warns 27 april 1703 (T 13-18 nr. 38 / 288).

15 juli 1716, Hof van Friesland; Eijso Franckena, contra Claas Borris Heijneman. De zaak ging over de afrekening van de bergingskosten. In het dossier een verklaring d.d. 20 oktober 1711, van Claas Heijneman, notaris te Koudum *en een mede practicijn voor deze edele gerechte* [van H.O.N.], gedaan ten huize van de bode W. Jonkman, gewezen pro[...] van wijlen de grootschipper Focke Anskes te

Amsterdam, en naderhand van diens weduwe Yffien Ages, mede namens haar kinderen, in een zaak tegen de kapitein Symen Binckes en Floris Jacobs Brouwer, als mede erfgenamen van zijn wijlen vader Jacob Pieters Brouwer, *hoe waar te zijn dat saliger Focke Ansches van wege het gestrande schip Franckvelt*, tegen de bergers van Laaxum in een procedure was verwickeld, en de gedaagden zich borg hadden gesteld voor het bergloon (T 14 nr. 9863).

29 juli 1737, collateraalboek HON; Tjenk Fockes mede namens haar broer Hanske en zuster Jannetje te Amsterdam, en Annetje Cornelis eveneens te Amsterdam namens haar zonen Age en Cornelis Thomas bij Thomas Ages, als aangevers van het overlijden op 18 juli 1737 te Warns van Jantjen Ages, weduwe van Heere Ages, zijnde een volle tante van de aangevers (T 13-18 nr. 43 / 55v).

6 maart 1764, rapport zware en lichte Floreen, Staveren No. 399; Focke Anskes wed. plaats te Warns, is in 1737 door de Provincie verkocht aan de heer Van der Haer, *dogh zonder Stavorsche lasten* (Commissie Friese Staten, *Kort en zaekelyk rapport van de commissie tot de floreenen* (1764) p. 187. Beschikbaar op: books.google.nl, laatst geraadpleegd 27 jan. 2018).

1640, stemkohier Warns nr. 119; Pier Jans.

1698, stemkohier Warns nr. 119, een huissteed; Focke Anskes eigenaar, Gosse Reins gebruiker.

1728, stemkohier Warns nr. 119; Ytjen Ages, weduwe van Focke Anskes

Uit dit huwelijk:

1. Anske Fockes, ged. Amsterdam 8 febr. 1696, ovl. na 1737.
2. Jannetje Fockes, gedoopt Amsterdam 22 aug. 1698, niet gehuwd, daar begraven 4 maart 1752. 22 aug. 1698, dopen Amsterdam Oude Kerk, Jannetje, dochter van Focke Anskes en Eiffie Ages; getuigen Joannes van Herwerden en Evan van Hattum.
16 maart 1749, dopen Amsterdam Oudezijds Kapel, Volkert, zoon van Jan Roskamp en Vreda Johanna Schukking; getuigen Arnoldus Dalfsen en Jannetje Fokkes.
9 jan. 1745, testament van Jannetje Fockes te Amsterdam, ongehuwde dochter, wonend Nieuwendijk op de hoek van de Oude Haarlemmersluis. Zij benoemt Jan Roskamp, weduwnaar van haar zuster Tjenk Fockes tot haar universele erfgenaam. Haar bezit was minder dan 2000 gulden (SAA KLAB05453000043).
4 maart 1752, begraafregisters Amsterdam, Oude Kerk; Jannetje Fokkes, bejaarde dochter wonden Nieuwendijk bij de Oude Haarlemmersluis. Handtb Cap No 87. 15 gulden.
3. Tjenk Fockes, gedoopt Amsterdam 22 sept. 1700, ovl. voor 1704.
4. Tjenk Fockes, geb. omstr. 1704, ovl. Amsterdam 28 jan. 1744, trouwt Buiksloot omstr. juni 1740 Jan Roskamp, van Bijleveld, geb. omstr. 1708, Jan trouwt 2. Amsterdam 7 jan. 1746 Vreda Johanna Schukking.
2 juni 1740, ondertrouw Amsterdam; Jan Roskamp, van Bijleveld, 32 jaar wonend op de Achtergracht, geassisteerd met zijn neef Jan Werningh, en Tjenk Fokkis, van Amsterdam, 36 jaar, wonend Nieuwendijk, geassisteerd met Frans Filipson. Getrouwd te Buiksloot.
28 jan. 1744, begraafregisters Amsterdam Oude Kerk; Tjenk Fokkes, huisvrouw van Jan Boskamp, op de Nieuwendijk bij de Oude Haarlemmersluis N;D; No 448 en 450.
9 jan. 1745, testament van Jan Roskamp te Amsterdam, wonend Nieuwendijk op de hoek van de Oude Haarlemmersluis. Hij benoemt Jannetje Fokkes, ongehuwde dochter, zuster van zijn overleden huisvrouw, tot zijn universele erfgenaam (SAA KLAB05453000046).
5. Age Fockes, ged. Amsterdam 17 feb. 1706, ovl. voor 1737.